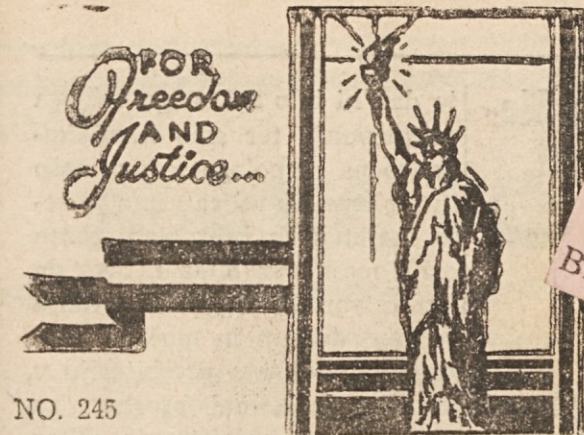

Antonia Pavlic
7019 — 60th Lane
Brooklyn, N.Y. 11227
7-8-8

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN-HOME

NO. 245

AMERICAN IN SPIRIT
ORIGIN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND OHIO, THURSDAY MORNING, DECEMBER 19, 1968

STEV. LXVI — VOL. LXVI

V Bonnu premišljujejo kaj storiti z zagrizenci

V vladnih krogih pretresajo možnost prepovedi Narodne demokratske stranke, v kateri se zbirajo bivši nacisti.

BONN, Nem — Zahodni Nemci imajo svoje zagrizence na obeh straneh, na levi in na desni. Na levi se nahajajo znani S.D.S. študentje, ki je njihov program močno podoben programu, ki ga ima naša nova levica. Na desni je cela vrsta ostankov nekdanjih nacionalistov, največ seveda nacistov.

Najmočnejša desničarska organizacija je Narodna demokratska stranka, kar se zbira največ nekdanjih Hitlerjevih oboževalcev. Ima v Adolfu von Taddenu kar spretnega voditelja in je že dosegla pri volitvah lepe uspehe, ki so začeli skrbeti tudi obe koalicijski stranki, krščanske demokrate in socialiste. Zato premišljujejo ta teden vladni krogi, ali bi kazalo stranko prepovedati.

Pravnih razlogov za prepoved so advokati našli zadosti, za prepoved sta tudi vladni stranki, krščanski demokrati in socialisti. Proti prepovedi je nastopil vodja bavarskega krila krščanskih demokratov finančni minister J. Strauss, ki trdi, da ne bi bilo pametno s policijo preganjati NDP in da bi obe stranki morale potolči NDP pri prihodnjih volitvah.

Strauss ima za svoje stališče še drug razlog: ako začne vlada preganjati s policijo in sodnijo nacistične, bi morala enako postopati tudi proti skrajni levi, v prvi vrsti pa proti študentom, ki se zbirajo v okviru "opozicijske zunaj parlamenta" in se izživljajo v znanih demonstracijah na univerzah in v velikih mestih. Studentovsko gibanje je že začelo pešati. Ako bi ga vlada začela preganjati, bi mu s tem pomagala do novega življenja. Tako trdi Strauss. Bonnška vlada bo še ta teden odločila, kaj naj stori.

Deklica, morilka pod dosmrtni nadzor

NEWCASTLE, Ang. — Sodišče je obsodilo 11 let staro Mary Floro Bell na dosmrtno življenje pod nadzorom in skrbstvom zdravnikov za duševne bolezni. Njena soobtoženka, 13 let stara Norma J. Bell, je bila oproščena. Prvotno sta bili obe obtoženi, da sta iz golega uživanja umorili dva fantiča, enega starega 4, drugega pa dve leti.

Preiskava je dognala, da je fantiča zadavila 11 let stara Mary F. Bell sama, ki pa je imela izredno močan vpliv na svojo 2 leti starejšo prijateljico. Oblasti nimajo nobene kazenske ustanove, kamor bi mogli 11 let staro deklico spraviti. Ker je to doslej pač edinstven slučaj v Veliki Britaniji.

Voščite praznike svojim
dragim v Ameriški Domovini!

Vremenski
prerok
pravi:

Milejše in deževno. Najvišja temperatura okoli 43.

Novi grobovi

Antonia Dusa

Včeraj je umrla v Western Reserve Nursing Home 82 let stara Antonia Dusa s 15625 School Avenue, roj. Kerzin v Sloveniji, od koder je prišla v ZDA l. 1913, vdova po l. 1937 umrlem možu Franku, mati Franka A. in pok. Margaret, 4-krat stara mati, sestra pok. Charlesa Kerzina iz Milwaukee. Vsi drugi bratje in sestre so v Sloveniji. Pokojna je bila članica Društva sv. Helene KSKJ, Oltarnega društva in Marijine legije pri Mariji Vnebovzeti. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto ob 8.15, v cerkev Marije Vnebovzete ob devetih, nato na Kalvarijo.

Michael J. Romyak

Sinoči je umrl v Huron Rd. bolnici 72 leti stari Michael J. Romyak z 912 Greyton Rd., Cleveland Heights, mož Ane in oče Dorothy Srdjak. Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda na Lake Shore Blvd. v soboto.

Katarina Zeleznik

Nenadno je umrla na svojem domu na 1300 Crestline Ave. 78 let stara Katarina Zeleznik, roj. Mole na Vrhniku pri Ljubljani, od koder je prišla pred 65 leti. Z možem Frankom sta se naselila leta 1919 v Brooklynu in tam odprla gostilno in restavracijo, kjer še danes vodi družina Zeleznikova podjetja. Frank je umrl l. 1961. Pokojna je bila mati Franka, Antonija, Richarda E., Josepha in Alice Zema, 16-krat stara mati, 6-krat pramati. Bila je članica SZZ št. 21, SNPJ št. 135 in ADZ št. 48. Pogreb bo iz Ferfolia pogrebnega zavoda v soboto ob 8.30, v cerkev sv. Lovrenca ob devetih, nato na Kalvarijo.

Preskus novega potniškega letala B-747 odložen

SEATTLE, Wash. — Prvi let novega, velikega potniškega letala Boeing 747, v katerem bo prostora za 360 do 490 potnikov, je bil odložen na začetek prihodnjega leta. Prvotno je bil določen za zadnji tork, na 65. obletnico poleta bratov Wright.

SPOMNITE SE REVEŽEV!

Nixon bo podpiral ZN

Izvoljeni predsednik ZDA R. Nixon je tekom svojega obiska v ZN izjavil, da bo storil vse za okrepitev te organizacije.

NEW YORK, N.Y. — Ugled Združenih narodov je v zadnjih letih postopno padal, posebno hude udarce pa je dobil letos, ko Združeni narodi niso mogli nič ukreniti v pomoč Češkoslovaški republiki, ko so vanjo vdrla sovjetsko-satelitske čete. Združeni narodi ne da niso nič ukrenili, ukinito so celo nadaljnjo razpravo o tem napadu, ko se je Sovjetiji posrečilo pritiskati praško vlado ob tla. Tudi v vprašanju vojskovanja v Vietnamu so Združeni narodi brez moči, razgovori o končanju te vojne se vodijo mimo njih in brez njih.

Ko je prišel izvoljeni predsednik ZDA Richard M. Nixon zadnji tork v ZN na obisk, so ga zato prav posebno vladno in slovesno sprejeli. Že sam njegov obisk je dvignil ugled ZN, še bolj koristne so bile za ZN njegove besede, da bo storil vse za okrepitev Združenih narodov, ko bo prevzel vodstvo Združenih držav. Združeni narodi so od Združenih držav prav posebno odvisni, saj te nosijo nad eno tretjino vseh njihovih finančnih stroškov.

Odnos med ZN, njihovim glav-

Pravda se jezi na Nixona in njegovo 'stališče moči'

MOSKVA, ZSSR. — V Moskvi skrbno opazujejo vse, kar Nixon reče in kam gre. Vse je zapisano, vse lahko služi za gradivo za polemiko. Tako so v Moskvi tudi opazili, da je Nixon ob neki priliki govoril tudi o politiki s "stališča moči". V naši javnosti je pomen tega stališča znan, nihče pa tej ideji ne pripisuje posebne veljave. V Moskvi so se takoj spodbudili in jo napadli. Niso sicer imenovali Nixonovega imena, toda opazke so letele nanj.

Kritika je v glavnem trdila, da politika s stališča moči more le zapeljati v novo obdobje hladne vojne, ki bo še slabša in nevarnejša od dosedanjega. Stališče omogoča dalje zmeraj večje oboroževanje in jamči za konjunkturo vsaj industriji, ki dela za narodno obrambo. Zato oboževalci gornjega stališča niso daleč od vojne industrije. Seveda vneto zagovarjajo politiko moči, akoravno jim je osvobodilna vojna v Vietnamu že davno dokazala, da se s silo ne da vse doseči.

nim tajnikom U Tantom in Washingtonu v zadnjih letih ni bilo posebno dober, ker je Tantom ponovno enostransko kritiziral Združene države v pogledu vojskovanja v Vietnamu, nikdar pa ni imel tako ostre besede za rdeče v tej zvezi.

Vesele
božične praznike
in
srečno novo leto
vam želijo
raznašalci
Ameriške
Domovine!

V pet., 20. dec. 1968, bo izšla božična številka Ameriške Domovine. Naši raznašalci vam bodo dali list v roke ter vam voščili srečen božič, če boste doma. Ako boste imeli kaj zanje, jim lahko ob tej priliki izročite.

Brazilijska prehaja od polovičarske na čisto diktaturo

CLEVELAND, O. — V Južni Ameriki imajo samo štiri republike r e s demokratične vlade, v vseh drugih republikah je pa oblast v rokah diktatur, po večini vojaških ali vojaškim podobnih. Vendar si diktature niso čisto podobne, vsaka ima nekaj svojega, kar jo razlikuje od drugih.

Tudi brazilska diktatura je bila taka. Njen voditelj je maršal Costa e Silva, ki je bil formalno tudi pravilno "izvoljen". Pri tem pa ni odločevala svobodna volja njegovih "volivcev", ampak zakulisni vpliv vojaških krogov. Novi predsednik je takrat tudi hotel vladati skupaj s kongresom. Pri tem je seveda računalo, da se bo kongres ravnal po njegovih željah in načrtih. V ta namen je imel v njem tudi vladno stranko s sigurno večino. Bila je torej diktatura, pobarvana s formalno demokracijo, ki je bila zelo omejena, vendar pa ne popolnoma zatrta. V kongresu je bila politična opozicija zastopana, seveda je pa režim po-

skrbel, da ni imela v svojem vodstvu pravih voditeljev, ker niso mogli priti v kongres. Imela je tudi pravico do kritike, toda le do meje, ki jo je diktatura določila.

Ta sistem bi lahko imenovali sistem polovičarske diktature. Narod je imel nekaj političnih pravic, toda niso mu bile zajamčene. Režim jih je lahko vsak trenutek preklinal. Med take pravice je spadala tudi pravica do svobodne tiska. Seveda jim je režim vsak dan določal nove meje, kar se je velikokrat dogajalo.

Ves ta sistem je funkcioniral, dokler se je diktator mogel opirati na vdanost in strnjeno vladno stranko, ki je imela v kongresu sigurno večino. Pa se je zgodilo, da se je ta večina razkrala na vprašanje, ki je na njem osebno zainteresiran vsak poslanec: na načelu poslanske nedotakljivosti za vse, kar govori vsaj v parlamentu. To pravico skušajo v vseh parlamentih varovati vsi poslanci, naj pripadajo vladni večini ali opoziciji.

Vlada je zahtevala od kongresa, naj vzame nekemu poslanecu pravico do redotakljivosti, ker ni ravno v spoštljivi obliki kritiziral vojske. Kongres ni ugodil vladnemu predlogu, ker je 70 poslancev vladne stranke potegnili z opozicijo.

To je bilo za generale nekaj nezasižanega. Zao so sklenili, da bodo polovičarsko diktaturo spremenili v pravo. Kongres so poslali na počitnice za nedoločen čas (tiso pa poslancem odvzeli pravice do nedotakljivosti), obenem pa z vso silo udarili po tisku, radiju in televiziji. Ni teh področij danes že gospodarijo vojaški cenzorji, dežla nima več prejšnje, četudi omejene, svobode, da sliši različna mnenja o političnih vprašanjih.

Seveda bodo počasi prišle pod nož tudi druge politične pravice. Moramo namreč pričakovati, da se bodo vsaj študentje in delavci upirali novim omejitvam svobode, na kar bo režim moral odgovoriti.

VSE V ZNAMENJU BOŽIČA

Princ Sihanuk je v Kambodži objavil, da je izpuštil 11 Amerikancev, ki jih je držal od preteklega julija v ujetništvu. Vietkongovci v Južnem Vietnamu so objavili, da bodo izpustili za božič tri ujete Amerikance in vesti iz Koreje zagotavljajo, da bo izpuščeno moštvo Pueblo, ki so ga Severni Korejci zajeli 23. januarja 1968.

CLEVELAND, O. — Svet prehaja v božično razpoloženje. Tako je danes prišla vest iz Kambodže, da je princ Sihanuk izpustil 11 ameriških vojakov, ki so bili ujeti v preteklem juliju, ko je njihov čoln po nesreči zaplul v kambodžanske vode na enem izmed rokavov Mekonga. Amerikanci bodo izročeni avstralskemu poslanstvu v glavnem mestu Kambodže. Južnovietnamska Osvobodilna fronta je objavila preko svojega radija, da bo za Božič izpustila tri ujete Amerikance in pozvala ameriško poveljstvo, naj pošlje svoje zastopnike za podoben dogovor o izpustitvi ujetih. Iz Seoula v Južni Koreji trdijo, da je dosežen sporazum med Združenimi državami in Severno Korejo o izpustitvi moštva izvidniške ladje Pueblo, ki so jo Severni Korejci zasegli 23. januarja letos nedaleč od svojih obal.

Princ Sihanuk je zahteval za izpustitev 11 Amerikancev najprej enako število buldožerjev, nato jih je bil pripravljen izpustiti, če mu predsednik L. B. Johnson v osebnem pismu jamči, da ne bodo ameriške čete več kršile kambodžanskega ozemlja. Sedaj je vse te zahteve pozabil in danes objavil, da je dal ujetim Amerikancem svobodo. Kambodžanske oblasti naj bi jih izročile avstralskemu poslanstvu v glavnem mestu.

Osvobodilna fronta Južnega Vietnama je objavila, da je v znak dobre volje za Božič sklenila izpustiti tri ujete Amerikance. Radio OF je objavil tridnevno božično premirje in pozval zastopnike ameriškega vojaškega poveljstva, naj pridejo neoboroženi na nek kraj 5.8 milj jugozahodno od Tay Ninh City, kake 3 milje od meje Kambodže in 30 milj severozahodno od Saigon, da se dogovore o izpustu omenjenih 3 Amerikancev. Če pride do tega srečanja bo to prvo ameriško srečanje na bojišču z predstavniki Osvobodilne fronte. Ameriško vojaško poveljstvo v Saigonu o rdečem predlogu ni dalo še nobene izjave.

Moštvo izvidniške ladje Pueblo je v rokah Severne Koreje od 23. januarja 1968. Združene države se trudijo, da bi ga osvobodile, toda doslej se jim to ni posrečilo. Severna Koreja stalno

zahteva ameriško priznanje, da je bila ladja Pueblo v severnokorejskih obalnih vodah, ko je bila zasežena, in opravičilo ter zagotovilo od ZDA, da ne bodo v bodoče več kršile severnokorejskih teritorialnih voda. Washington zanika od vsega začetka, da bi bila ladja Pueblo v teritorialnih vodah Severne Koreje, ko je bila zasežena. Trdi, da je bila ta napadena in ugrabljena na visokem morju in zato naravno zavrača vsako opravičilo. Zanje vesti iz Seoula trdijo, da je bil sedaj dosežen sporazum in da morajo rešiti le še vprašanje načina in časa predaje 82 članov posadke Združenim državam.

Humphrey se vrača v profesorski poklic

ST. PAUL, Minn. — Podpredsednik Humphrey je podpisal pogodbo z državno univerzo Minnesota v Minneapolisu in z Macalester Collegem v St. Paulu, ki ga obvezuje na redna predavanja na obeh ustanovah. Humphreyjeva predavanja bodo obsegala poglavja iz upravnega prava. Predavati bo začel z marcem. Tako se je po 24 letih zopet vrnil tja, kjer je bil, preden se je spustil v politiko.

Ali bo sedaj tudi ostal pri tem poklicu, ki mu daje kar dober kos kruha? Politični opazovalci mislijo, da ne. Že ugibajo, kaj bo Humphrey napravil leta 1970, ko mu bo dana prilika, da kandidira za guvernerja v državi Minnesoti ali pa za senatorja. Naj bi kandidiral in zmagal na kateremkoli obeh mest, vrata bi mu bila l. 1972 odprta za ponovno kandidacijo za predsednika. Nekateri politiki celo mislijo, da se je Humphrey že odločil, kaj bo storil. Šel je namenoma, tako mislijo — na univerzo, da se zopet uveljavi med študenti in inteligenco, ki se proti njemu kot politiku ni ravno prijazno obnašala.

Humphrey je takoj po podpisu pogodbe šel "v levje žrelo". Obiskal je študente na obeh zavodih in se dolgo razgovarjal z njimi. So ga povsod prijazno sprejeli. So se odkrito razgovarjali z njim in niso kazali znakov, da mu kaj zamerijo. Seveda pa led še ni prebit. Znana študentovska levica S.D.S. je že oklicala, da bo priredila demonstracije proti njemu in skušala motiti njegova predavanja. Tako bodo morda ravno levičarski študentje pomagali, da ostane Humphreyjevo ime stalno v javnosti.

Iz Clevelanda in okolice

Iz bojnišnice — Mrs. Marjanca Kuhar, 1123 Addison Rd., se je vrnila iz bojnišnice, kjer je bila operirana. Zahvaljuje se za obiske, cvetje in druga darila in za kartice. Sedaj se zdravi doma.

Letna seja — Društvo Slovenski dom št. 6 ADZ ima jutri, v petek, ob osmih zvečer letno sejo v SDD na Recher Avenue. Po seji bo božičnica in izmenjava dvodolarskih daril.

Gospodinjki klub na Jutrovem ima v nedeljo, 22. decembra, ob dveh popoldne letno sejo v SDD na Prince Avenue. Po seji bo božičnica in izmenjava dvodolarskih daril.

Asesment — Vsa društva, ki pobirajo asesment v SND na St. Clair Avenue, bodo tega pobirala ta mesec zaradi Božiča v ponedeljek 23. decembra.

Pevska vaja — Ta teden ima mešani zbor Korotana vajo v nedeljo ob 1.15 pop. v SND na St. Clair Ave.

Seje ne bo — Baragov dvor št. 1317 Kat. borštarnjev ne bo imel jutri, v petek, redne seje zaradi bolezni. Prav tako ne bodo pobirali asesmenta. Prihodnja redna seja bo 17. januarja.

Letna seja — Društvo sv. Jožefa št. 169 KS-KJ ima nocoj ob 7.30 svojo glavno letno sejo.

Požar v hotelu: 4 mrtvi — Ob 6.30 zjutraj je nastal požar v hotelu A.A.N. na W. 6 St. sredi mesta. Ogenj je zajel gornji dve nadstropji. Doslej so našli 4 mrtve.

Kritični čas mimo — Cleveland Clinic je objavila, da se 22 let stari Wylie Juilliard, kateremu so vsadili pred dvemi dnevi srce 21 let starega pone-srečenca, počuti dobro in je že izven najkritičnejše dobe po operaciji.

Hitlerjevo "Orlovo gnezdo" ne bo na ogled

BONN, Z. Nem. — Poveljnik ameriškega armadnega oddelka za odmor in zabavo ppok. V. Clark je uredil podzemne prostore Hitlerjevega "Orlovega gnezda" v Berchtesgaden, kot so bili baje nekdanje urejeni, in jih je hotel odpreti na ogled ameriškim vojakom in njihovim družinam. Načrt je prišel v javnost in je Nemce tako razburil, da so ga opustili.

Vrhovni poveljnik ameriških oboroženih sil v Evropi gen. J. H. Polk je ukazal pohištvo iz "Hitlerjeve delovne sobe", iz sobe "Eve Braun" in iz jedilnice "Mein Kampf" odstraniti.

Mejni spor Mehike in ZDA srečno končan

EL PASO, Tex. — Predsednik ZDA L. B. Johnson je pretekli tedej z malo eksplozijo odprl Rio Grande novo strugo in s tem popravil mejo med ZDA in Mehiko, ki jo je napravila reka pred 100 leti in s tem povzročila spor med sosedama. Spornih 437 akrov Chamizala je bilo vrnjenih Mehiki.

Dogovor o tem je sklenil s Mehiko še predsednik J. F. Kennedy l. 1963, sedaj je bil ta dogovor le izvršen. Okoli 5,000 ljudi, ki jih je živelo na spornem ozemlju, se je preselilo že pred njegovim odstopom Mehiki v druge predele ZDA.

AMERIŠKA DOMOVINA

5217 St. Clair Ave. — Henderson 1-0629 — Cleveland, Ohio 44103

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week of July

Manager and Editor: Mary Debevec

NABOČNINA:

Združene države:
\$16.00 na leto; \$3.00 za pol leta; \$5.00 za 3 mesece

Kanada in dežele izven Združenih držav:
\$18.00 na leto; \$9.00 za pol leta; \$5.50 za 3 mesece

Petkova izdaja \$5.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:

United States:
\$16.00 per year; \$3.00 for 6 months; \$5.00 for 3 months

Canada and Foreign Countries:
\$18.00 per year; \$9.00 for 6 months; \$5.50 for 3 months

Friday edition \$5.00 for one year

Second Class postage paid at Cleveland, Ohio

83 No. 245 Thursday, Dec. 19, 1968

Albanija kitajsko raketno oporišče?

Pretekli teden naj bi bil v Tirani podpisan dogovor o skupni obrambi med Albanijo in rdečo Kitajsko. Za Albanijo naj bi podpisal predsednik vlade Mehmet Shehu, za Kitajsko pa načelnik armadnega glavnega stana Huang Yung-shen. Podrobnosti o tem so bile objavljene v Belgradu, toda ne iz albanskih ali kitajskih virov, ampak iz jugoslovanskih. V Belgradu trdijo, da je Albanija pristala na to, da bodo na njenih tleh nameščene kitajske čete, da bo Kitajska dobila v Albaniji pomorska in raketna oporišča. V Albaniji naj bi bilo zastopstvo kitajskega armadnega glavnega stana, kitajske podmornice naj bi obiskale Valono, od koder so se morali leta 1961 umakniti Rusi.

Ko od nikoder ni bila vest o vsebini albansko-kitajskega dogovora potrjena, je začel svet ugibati o njeni verodostojnosti in zanesljivosti. Zahod je do neke mere vedno nezaupljiv do vsega, kar prihaja iz komunističnih dežel, tudi do tistega, kar prihaja iz Belgrada, ker obstoji le malo možnosti preveriti vire takih vestí in njihovo zanesljivost.

Albanija je edini kitajski pristaš v vsem komunističnem svetu, trdo, brez pridržkov zagovarja kitajsko stališče na vseh mednarodnih zasedanjih, zlasti v Združenih narodih, kjer Kitajska ni zastopana. Kitajska ji to šteje v dobro in ji je v preteklosti tudi ponovno dala gospodarsko pomoč. Ko se je pojavila nevarnost, da bi Sovjetska zveza vdrla v Albanijo, kot je v avgustu v Čekoslovaško, je rdeča Kitajska Sovjetsko zvezo pred tem javno posvarila. V Peipingu so poudarili, da ne bodo "mirno gledali" sovjetskega napada ne na Rumunijo in ne na Albanijo.

Sovjetska zveza nima neposredne kopne zveze z Albanijo ne preko svojega ozemlja in ne preko satelitov. Med Bolgarijo in Albanijo ležiata namreč jugoslovanska Makedonija in Kosmet. Da bi Sovjeti vdrlí v Jugoslavijo, ni verjetno, pa naj se na Belgrad še tako jezijo. Jugoslavijo je Moskva odpisala še pod Stalinom in se zaveda, da bi vsak vojaški nastop proti njej bil zelo tvegan. Seveda se Moskva ne boji jugoslovanskih oboroženih sil, te bi bile naglo ukročene, če bi se sploh hotele boriti proti "matjuški Rusiji", nevarnejši bi bili mednarodni zapletljaji. NATO je pretekli mesec povedal glasno, da je "zainteresiran" na Jugoslaviji.

Sovjetska zveza nastopi lahko proti Albaniji neposredno z morja, toda tudi tak nastop bi bil hudo tvegan. Sovjetska zveza nima za take operacije dovolj primernih ladij, nima pomorske pehote in tudi ne pomorskih oporišč v bližini, iz katerih bi lahko tak nastop proti Albaniji podpirala. Črno morje zapirajo Bospor in Dardanele, ki so v turških rokah, pot iz Baltika je dolga in vodi skozi Skagerak in Gibraltar. Zahodne sile lahko to pot vsak čas presekajo, če jim sovjetski podvigi niso po volji. Da ne bi bili po volji vsaj Italiji in Grčiji, je očitno. Ker sta ti dve obe članici NATO, bi bila ta takoj zapletena v zadevo.

Če upoštevamo vse to, je komaj možno računati na kak vojaški nastop Sovjetske zveze proti Albaniji, pa naj ta še tako kriči! Če torej ni nobene prave nevarnosti, čemu torej posebno varstvo?

Albanijo bi lahko ogrožale seveda tudi Italija, Grčija in Jugoslavija, toda nobena od njih trenutno ne kaže kakih takih namenov. Tudi bi bil vsak kitajski nastop proti njim v korist Albanije nemogoč, ta je možen le proti Sovjetski zvezi.

Čemu naj bi torej Kitajci vozili v daljno Albanijo svoje vojaštvo, čemu naj bi plule tja njihove podmornice, čemu nosile tja kitajske rakete? Kitajska ima v tem delu sveta komaj kake interese, če izločimo njeno željo po širjenju komunistične revolucije. Vse njene vojaške sile v Albaniji bi bile izpostavljene popolnemu uničenju v vsakem oboroženem spopadu, ker nimajo od nikoder možnosti dobiti podpore. Kitajska bi jih mogla čuvati le z grožnjo atomskega napada na državo, ki bi jih ogrožala.

Za enkrat razpolaga kvečjemu z raketami na srednje daljave, ni pa še gotovo, če ima za nje atomske glave. Poročila iz držav, ki imajo svoja zastopstva v Kitajski, trdijo, da se Kitajci zelo prizadevajo, da bi zgradili čim preje uporabne medcelinske rakete. Napovedujejo, da bodo prve preskusili nemara še prihodnje leto. Prav tako naj bi Kitajci pospešili tudi proizvodnjo samega atomskega orožja, ki sta jo zavrla na eni strani Maova proletarska kulturna revolucija s svojimi zmedami, na drugi pa menda velika atomska eksplozija na preskuševališču atomskega orožja decembra 1967, pri kateri naj bi našla smrt večina strokovnjakov.

Če so Kitajci tako daleč v razvoju svojih raket in atomskega orožja, kot pravijo ta poročila, potem res ni razloga, da bi pošiljali svoje rakete v Albanijo in jih tam postavljali ter izpostavljali nevarnosti, da padejo v tuje roke. Amerika je vse rakete na srednje daljave, ki jih je imela v Veliki Britaniji in Turčiji, že davno umaknila, ker lahko

uniči vse cilje s svojih lastnih tal ali iz atomskih podmornic.

Vse te okoliščine so privedle opazovalce na Zahodu do mnenja, da je vest o kitajskih raketah v Albaniji vrigel v svet Belgrad, da bi obrnil večjo pozornost na važnost tega prostora in zganil tako Zahod kot Vzhod, da bi skupno nastopila in preprečila "albansko raketno krizo". Da bi namreč namestitev kitajskih raket z atomskimi glavami v Albaniji ne bila ljuba ne Sovjetski zvezi ne Ameriki in njenim zaveznikom v Evropi, je očitno. Ameriško-sovjetska izjava za ohranitev sedanjega položaja na Balkanu bi bila Belgradu zelo dobrodošla! Morda bi jo mogle prinesiti "kitajske rakete" v Albaniji?

V koliko je na teh ugibanjih resnice, bodo zahodne obveščevalne službe kmalu izvolele, če že niso. Verjetno ne bo treba predložiti čakati na zanesljivejši vesti o "kitajskih vojaških oporiščih", z raketami ali brez njih, v Albaniji.

BESEDA IZ NARODA

Pismo
Vrhenskemu
Tinele

Waukegan, Ill. — Koncem tedna, v katerem so se vršile volitve, smo se razgovarjali v našem narodnem hramu na Deseti o volitvah, kako so izpadle. Vsak izmed nas je imel kaj za kritizirati, kar ni nič čudnega, ker je toliko raznih političnih zmešnjav, takih in takih, med nami. Največ seveda političnih zmešnjav, pa tudi drugih ne manjka.

Pri razgovorjanju smo se spogledavali in na obrazu skoro vsakega je bilo čitati vprašanje, kaj imamo zdaj pričakovati v bodočnosti prihodnjih štirih let. Drug v drugega smo upirali oči, kaj bo kateri izmed nas k temu rekel. Omenjali smo vzroke in razloge za vse, kar in kolikor je dobrega med nami, pa omenjali tudi vzroke, zakaj je toliko slabega in toliko nezadovoljnosti v naši Ameriki. Slednje, zakaj toliko nezadovoljnosti, je najbolj pojasnil mladi rojak, ki je v službi doli v Velikem Chicagu pri uglednem zavarovalniškem podjetju.

O gospodarskem življenju je zanimivo razlagal in dejal, da je podobno našemu človeškemu življenju. Danes zdravje, sonce, sije, vse lepo kaže... Jutri oblačno, sonca ni — kislo vreme.

Tudi v gospodarskem življenju je tako. Delamo načrte, po istih in z istimi poženemo v pogon vse, kar smatramo in sanjamo, da bi rodilo uspehe. Pa pride kaj vmes in začne se krhati in namesto uspehov nam taki načrti rodijo neuspehe. Tisto, kar "pride vmes", povzročamo ljudje sami in največkrat se ne zavedamo, zakaj in kako. Namesto uspehov žanjemo krize, krivde za to pa zvrčamo drug na drugega.

"Veste," je poudaril, "ljudje smo sanjači! Preprosti, povprečni človek sanja po svoje in dela načrte. Izobraženci pa po svoje. Včasih sanjavi računi izpadejo dobro, včasih slabo.

Vse to lahko sami vidite. Ob začetku leta napovedujejo ekonomski politiki in drugi, kako bodo rodile gospodarsko skozi leto "češnje in hruške". Pa potee nekaj mesecev, pa vse joče in toži, da denarja manjka za to in ono. Kam seči ponj? V žepe d a v k o p l a čevalcev! Vrabci in škorci ne plačujejo davkov, četudi po naših poljih proso zobljejo. Oni se razumejo na drugačno demokracijo — ki ji je ime "dajmokrast", katera beseda se izgovarja in piše malo drugače, to po določilih njihove "cirilice". Ko je toliko zmešnjav in zmot na svetu, si je res težko drugače misliti, kakor da imamo ljudje v političnih in takih ozirih vsak neko svojo "cirilico", s katero vsak po svoje tolmači svoje načrte, svoja mišljenja o tem in onem. To pa ustvarja razne godlje, da jih nikdar ne zmanjka. Te povzročajo oblačne

dneve gospodarstvu in politiki. Nastane nekaj časa prosperiteta in tisti s prejšnjimi izkušnjami v kislih časih zbirajo in na kupčke nosijo. Pa pridejo novi rodovi, katerim v glavah brnijo druge strune, pa vse kupčke izravnaajo in s svojimi novimi sapami vse razpihajo, na vse strani in kraje. Predno se zavejo, kaj delajo in počno, jih pa že nove gospodarske krize opozarjajo in ščipljejo. Tako gre od roda do roda. Tudi zdaj ne bo nič drugače, počakajte, pa boste videli, če imam v tem prav ali ne?"

Tako je nam razlagal mladi rojak. Takih je malo, sem sam pri sebi dejal. Ne samo, da skuša, ampak precej razume, zakaj vedno toliko gospodarskih težav med nami. Da bi le bilo med nami več takih, da bi znali prav gledati v bodočnost. Ne imeli bi toliko sitnosti, kakor jih imamo.

* NEKAJ O VREMENU, NARAVI IN NJENIH MUHAH. — Po sezonskih predpisih in merjenju časa je jesen še vedno med nami. Njena najemmninska pravica se bo iztekla letos 22. decembra. Sicer se ji je zadnje tedne precej mudilo. Vse je uredila, najprvo vse, kar je bilo zelenega je porumenela in porjavila, nato odpihala z drevoja in rastlin listje, tako da bo imela vse v redu, ko bo uradno priplesala naokrog teta Zima. Jesen bo naložila vse na svoj voz in se odpeljala doli proti Mehikiškemu zalivu in Panami. Mi, ki bomo tu ostali, se bomo morali pa privaditi, če se hočemo ali ne. Navadno je rada neusmiljena.

Nedolgo tega sem bral zanimiv opis direktorja francoskega vremenskega urada La Bornierja o letnih časih in sezonah. Zanimivo. Morda bo tudi nekateri čitatelje AD zanimalo, kaj pravi La Bornier o tem. Takole začne: "Red letnih časov večkrat skoči iz svojega tira. Včasih imamo mile in kratke zime, včasih dolge in ostre. Tako tudi prav vroča poletja, včasih hladna in kratka. Seznam zadnjih 750 let pripoveduje, kakšne letne sezone so imeli v Evropi. To povedo izvlečki iz starih zapiskov in se glase:

Zima 1. 1186 je bila skoro brez vsakega mraza, krokarji in drugi ptici so gnezdili že meseca decembra. Meseca januarja je že cvetelo sadno drevje in februarja je bilo na jablanah že videti plodove. Konec maja so želi in prve dni avgusta je bila trgateg. Posledica te nenavadne zime je bila strašna kuga, ki je v srednji Evropi pobrala veliko ljudi. Podobna zima je bila tudi leta 1229, ko so že o božiču cvetele vijolice. Leta 1241 so imeli meseca marca že zrele češnje in pozimi leta 1277 je drevje nanao-vo ozelenelo. Leta 1538 so bili meseca decembra in januarja vsi vrtovi v črtju in o novem letu so trgali vijolice.

Tudi v letih 1582, 1588, 1607, 1609 in 1617 ni bilo zime. O božiču 1624 so cvetele vrtnice in breskve, leta 1720 pa so v zimskih mesecih četele češnje. Nadaljne mile zime so bile v letih 1792, 1795 in 1796. Januar 1804 je bil tako togl, da so cvetele jelše in leske in so se prebudile

žuželke iz zimskega spanja in se spretalevale v soncu. Leta 1807 niso imeli zime in tudi v letih 1816 in 1834 je bilo pozimi tako toplo kakor druga leta spomladi. Zelo mile so bile zime tudi 1873, 1882, 1895 in 1896, tako da so hodili ljudje v poletnih oblekah.

Seveda pa pozna statistika tudi nasprotno skrajnost, ko so bile zime skrajno ostre. Tako je bilo v letih 1407, 1513 in 1555. Najhuje je bilo pozimi 1740, ko je kazal toplomer 75 stopinj pod ničlo. Ta sibirski mraz je trajal 16 tednov. Ljudem so na prostem takoj zamrzile nosnice in sapa iz ust se je spreminjala v leden steber. Kaplja vode in slina sta zamrznila v zraku, predno sta padli na tla. Tudi v zakurjenih prostorih je bilo še zelo mraz. Pivo v sodčkih je zamrznilo tudi ob vročih pečeh. Zemlja je zamrznila dva vatla globoko, tako, da slednjič mrtvih niso mogli več prav pokopavati. Še sredi maja je bila gruda na njihah zamrznjena. Vse vode so zamrzile skoro do tal, tako da so ribe pomrle in postale trde ko kamen. Posledice takih hudih zim so bile mnogokrat bolezní in stiske ter velika draginja.

Podobne skrajnosti beleži zgodovina tudi o poletjih. Leta 1132 je bila vročina tako silna, da so nastale na zemeljski površini široke in globoke razpoke in so ljudje skoro obupali, reke in vodnjaki so se posušili. Leta 1152 so mogli na soncu v pesku kuhati jajca. Poleti 1303 in 1304 so usahnile skoro vse reke in močvirja ter so hodili ljudje peš celo čez Donavo in Reno. Še hujša je bila suša v Evropi 1. 1556, tako da je grozila lakota in draginja. Leta 1717 od aprila do oktobra ni padla niti kaplja dežja. Zito na poljih je zgorelo, na namakanih vrtovih je pa drevje v drugo cvetelo. Tudi 1. 1746 ni deževalo več mesecev in vročina je uničila žetev. Nič manj vroča in suha šo bila leta 1748, 1760, 1767, 1778 in 1788. Leta 1818 so zaradi vročine zaprli gledališča in 1. 1835 se je posušilo veliko rek. Leta 1842 je suša uničila vso krmno in kmetje so morali prodati živino za vsako ceno. Tudi leta 1893 je bila velika suša in vročina."

V našem stoletju smo istotako doživeli že razne nenormalne zime in poletja.

Za letošnjo zimo napovedujejo, da bo precej podobna lanskí. Ko se bo pa poslavljala v marcu in aprilu, pa pravijo, da bo nam pokazala svoje zobe. Tako nekateri vremenski preroki. Bomo videli, če bodo imeli kaj sreče s svojimi napovedmi.

Pozdrav vsem!

Vrhensk Tine

V nedeljo popoldne k Mariji Vnebovzeti

CLEVELAND, O. — Koncert domačih, splošno priljubljenih božičnih pesmi bomo izvajali člani zbora Ilirija ob spremljavi orgel. Božične skladbe prvih mojstrov: Tomca, Kimovca, Mava, Hladnika in Adamiča se bodo vrstile in nas uvajale v božično razpoloženje.

Nič ni lepšega in milejšega, kot je slovenska božična pesem. Očetje in matere, pripeljite svoje otroke, mladenke in mladeniče, da bodo spoznali naš Božič v prazničnem petju. Je tako močno in lepo, da bo vsakogar prirejlo, vplivalo na vse. Naš izraz angelske glorioje je, naš slavospev odrešenju in božji ljubezni. Pojemo zato, da bi čim bolj in čim lepše Boga ljubili v vsem življenju. Zberimo se v nedeljo, dne 22. decembra, popoldne ob štirih pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave.

Vse verne Slovence in ljubitelje naše pesmi vabimo Vaši cerkveni pevci

V kvadratnem razmerju. Če razširimo cev na dvojni premer, jo povečamo štirikrat.

Romanje ameriških Slovencev po Evropi

II. New York — Lizbona — Fatima

(Nadaljevanje)

Četrtek, 6. junija 1968:

Po ogledu Aljustrela, domače vasi treh fatimskih pastirkov, smo se vrnili v hotel na kosilo in obenem večerjo. Rev. Godina nam je sedaj opisal naš večerni program. Imeli bomo slovensko sv. mašo v kapelici prikazovanj, ki je na trgu pred baziliko. Ta kapelica je zgrajena točno na kraju, kjer so pastirčki videli Marijo. Otrokom se je Marija vedno prikazala nad majhnim hramom, ki je rasel na kraju, kjer je sedaj kapelica, približno v sredini dolinice Cova da Iria. Pobožni Portugalci so trgali vejico za vejico, dokler od hrastiča ni ostalo nič več. Na mestu, kjer je tedaj rasel hrast, je danes postavljen kamenit steber, ki stoji blizu oltarja v kapelici prikazovanj.

Ze pred napovedano uro sv. maše si je šla večina od nas ogledovat baziliko prikazovanj in njeno okolico.

Ime doline Cova da Iria, ki je sedaj pravzaprav en sam velikanski trg, je po ljudskem izročilu vzeto po Sv. Ireni (portugalsko Iria). Dolina je kake dve miljii zapadno od vasi Fatima. Izročilo pravi, da je sv. Irena, mučenica, živila v tej dolini kot puščavnica. Se druga Marijina svetišča najdemo nedaleč od tu. Komaj osem milj zapadno od Cova da Iria je znan samostan Batalha, ki ga je dal zgraditi portugalski kralj Joao I. v zahvalo za zmago nad španskimi okupatorji njegove dežele leta 1385. Čeprav zgleda kraj prikazovanj na prvi pogled pust, reven ter svetu odtrgan, je vendar povezan z versko globokimi dogodki na Portugalskem ter nam šele sedaj postane razumljivo, zakaj si je Marija izbrala prav ta kraj za svoja prikazovanja.

Pot od hotela do bazilike je peljala skozi olivne nasade, ki segajo prav do zidov bazilike. Razgled od pročelja bazilike, kamor smo najprej prispeli, je prav veličasten. Bazilika je zgrajena na nekoliko vzvišenem kraju nad dolino Cova da Iria. Od tukaj se lepo vidi po celem trgu, kjer se ob velikih slovesnostih zbere več kot milijon ljudi. Ob pogledu na ta trg so nam v duhu pred oči stopili vsi tisti tisoči, ki so se kdaj prišli pokloniti Gospej fatimski. Bili so revni in bogati, zdravi in bolni, vladarji sveta in preprosti ljudje, duhovniki in škofje, da celo sam sv. oče Pavel VI. je poromal na ta kraj. Vsak je prišel, da po svoje počasti fatimsko Marijo in ji potoži svoje težave in jo prosi za uslišanje svojih prošenj. Tudi mi smo se sedaj pridružili v duhu tej množici, kajti vsak izmed nas je nosil v svojem srcu tihe in skrite misli in želje za fatimsko Gospo.

Nad Serra da Aire se je začelo sonce počasi nagibati. V dolino Cova da Iria so se skoraj neopazno priplazile prve večerne sence. Dolino, ki tvori velikanski trg pred fatimsko baziliko, obdajajo od dveh strani povezane vrste stebrov, ki se kot dve veliki roki raztezajo od obeh strani bazilike in se končno združijo s samostani, bolnicami in drugimi stavbami, ki so zgrajene ob robu doline na obeh straneh. To stebrišče, ki je zgrajeno tako, kot bi hotelo objeti velik trg pred seboj, močno spominja na trg sv. Petra v Rimu in na kolonado ob obeh straneh tega trga.

V kapelici prikazovanj, ki je najbolj sveti kraj na tem trgu, se je medtem pripravil Rev. Jože Godina za daritev sv. maše. Skoraj za vsako najmanjšo slovesnost je potrebna za maševanje v tej kapelici rezervacija. Sreča nam je bila mila, kajti na

ta dan ni bilo nobenega večjega praznovanja ter smo imeli kapelico na razpolago za sv. mašo in molitve. Kapelica sama je zelo majhna. Je brez sten, razen okoli majhnega oltarja, tako da streha varuje kraj prikazovanja le pred dežjem in močnim soncem. V majhnem prezbiteriju v kapelici je komaj prostora za mašnika in ministranta. Oltar sam krasi originalni kip fatimske Matere Božje, ki naj bi predstavljala Marijo tako, kot se je prikazala trem pastirkom.

Naša skupina romarjev se že začela zbirati v kapelici. Rev. J. Godina je bral latinsko sv. mašo. Stregel mu je pa Mr. Tekavec iz Euclida. Prvi sv. maši je sledila druga v slovenskem jeziku, ki jo je daroval Rev. Leon Kristanc iz Kalifornije. Med branjem sv. maše je romarska srca prevzela slovenska pobožnost in vdanost zavetnici slovenskega naroda. Vsi romarji so prešli v obhajilo. Z navdušenjem in z otroško vero v njeno pomoč so se vrstile Marijine molitve in pesmi. Iz majhne kapelice v sredini fatimskega trga je mogočno zadonela po dolini Cova da Iria slovenska nabožna pesem tako, da so ji prisluhnili celo domačini in drugi romarji, ki so se ob istem času mudili na trgu bazilike. Iz enega izmed samostanov so se po trgu sprehajali menihi in njihovi semenišniki. Ob slovenskem petju pa so skoraj vsi krenili proti kapelici in se ustavili pred njo ter nas ves čas našega petja poslušali. Posebno pozornost je vzbudilo petje lavretanskih litanij, ki jih je z močnim glasom po končani sv. maši začel Rev. Kristanc z gorečim "Gospod usmili se!" Skupina drugih romarjev je sedaj še bolj narasla in pazljivo sledila prav do zadnjega "Jagnje Božje, ki odjemlješ grehe sveta!" Po končani pobožnosti je več tujcev stopilo bližje in povpraševalo, v kakšnem jeziku pojemo. S posebnim ponosom smo se ob tem trenutku predstavljali, da smo Slovenci.

Na trgu bazilike in okrog kapelice prikazovanj je skoraj vedno nekaj romarjev, ki molijo in prosijo Marijo, naj jih usliši. Nekateri prizori so prav pretresljivi. Okoli kapelice je zgrajen pločnik. Videli smo pobožnega romarja, ki je ves čas med našimi molitvami, petjem in mašama in še potem molil rožni venec in po kolénih drsel po tem pločniku okoli kapelice. Na obrazu se mu je brala globoka vera in zaupanje v Mater Božjo. Vsega skupaj je na kolenih predrsel in premolil neprestano skoraj tri ure.

Se preden je bila naša pobožnost končana, je med molitvijo rožnega venca in petjem priromala h kapelici skupina portugalskih otrok s svečkami v rokah. Iz mladih obrazov, ki so jih v temi obsvetljevali trepetajoči plamenčki svečk, je sijala nedolžna in neoskrunjena otroška vera. Velike otroške oči, ko čisti biseri, so gorele v trdnem zaupanju do fatimske Gospe. Nekaj korakov pred kapelico se je skupina zgrnila okoli velikega svečnika, kamor je vsak otrok postavil svojo svečko. Svečni je sedaj zagorel kot velika baklja, kot en sam mogočen plamen. Tudi mlada srca so združena pela in molila kot z eno samo veliko prošnjo. Samo zbor angelov bi zmozel bolj globoko in močno vero in zaupanje. Duh božje pričujočnosti je zavladal nad dolino Cova da Iria.

Iznad Serra da Aire je zapihal hladen večerni veter. Svečke so dogorevale. Otroci so že zapeli poslovinlo pobožno pesem. Nad fatimski trg pa se je zgrnil nočni mir.

Tone Arko
(Dalje sledi)

Natolčevanje

Če bi moški res imeli rajše plavalaske, bi v šestih tednih izginile vse rjavolaske!

F. S. FINZGAR:

MIRNA POTA

Nazadnje se mu je pa zazdelo, da bi bila Mara izmed vseh žensk, ki jih je srečal po Irmini smrti, vendarle edina, ki bi si ji upal reči: Mara, bodi moja, samo moja do smrti. S to sodbo v duši je prišel do lovske kočice in krepko potkal na vrata.

Tila se je naglo zbudil in mu odprl.

"Dober večer, Tila!"

"Tak ste le prišli. Dolgo vas ni bilo. Že sem mislil, da se je tista vaša turistovka morda podričnila po Steni in ste jo morali prenašati."

"Nič tega ni bilo, Tila. Vse je šlo po sreči. Tudi jaz sem prilezel na vrh Triglava in od tam na Bohinj nazaj. A me je zdelo, da imam za zmeraj dovolj. Prestar sem."

"Kaj bi tisto. Nič niste prestari. Utrjeni niste. Večno sedenja v pisarni vas je pomehkujilo. No, kaj bi večerjali? Ajdove žgance imam in mleko. Ali bi?"

"Prilegli se mi bodo. Le daj jih."

Med večerjo je Rudi lovcu vse nadrobno razložil o pleži, o nevihti in poviševal Maro do nebes. Tila ga je radoveden poslušal in slednjič dejal: "Ko ste odšli, sem se zelo pokesal, da se vam nisem ponudil za nosača. Ali veste, da nisem bil še nikdar na Triglavu? Po gorah tu na okrog poznam vsako skalo, na Triglav nisem še zašel. Skoda, da sem zgrešil to lepo priložnost."

Ko sta se pobesedovala, je Tila omenil, da pojde jutraj še pred dnem na počak tistega starega srnjaka. Gospod naj pa poleži, da se pošteno odpočije.

Rudi je zlezel v podstrešno sobico na svoj pograd, hitro zaspal in spal, da je bilo sonce že visoko, preden je prilezel k ognjišču, kjer ga je ob žerjavi čakal zajtrk. Dr. Slak si je med jedjo tako izračunal, da se mora vsaj v ponedeljek vrniti v Ljubljano. Vzel je škafico in mrežico in šel v macesnje na planinske kozličke. Posebne sreče z lovom ni imel. Ujel je le dva hrošča, a šoli jih je obljubil pet. Vsak dan je potem stikal za njimi, uspeha ni bilo. "Preveč mislim na Maro, zato mi živalce nalašč nagajajo," je sam sebi oponesel in se zasmeljal.

Zadnje tri večere sta z lovcem dlje posedela ob ognjišču. Dr. Slak ni mogel drugače, kakor da je v pogovor, kjer je le mogel, vtaknil Maro in lovcu kaj povedal o njej. Tila, prebrisaneč, ga je s priprtimi očmi opazoval. Prav nalašč mu je povedal, da je bil, ko je doktor plezal z Maro po Triglavu, na obisku na Poljski planini. "Veste, tam je letos omembe vredna majerica Marina. Omožena je, a je dedcu ušla in se zadala za v planino. Ali ni čudno?"

"Mar sta se sprla?"

"Oh, ne. Sama mi je takole povedala: 'Veš, vsak dan sem jo dobila pod nos, češ rajnica je takole skuhala, rajnica je koscem takole malico pripravila, rajnica je vselej prva vstala, da sem iz postelje kar k zajtrku sedel, in in tako dalje, dokler se nisem tiste njegove rajnice naveličala, pobrala svoje reči in šla. Tila, vsaka je neumna, če vzame starega vdovca.'"

Lovec je pobrskal po žerjavici in priložil nanjo suhih trsk. Dr. Slak je pomolčal, nazadnje pa le znil: "Ali si hotel mene poučiti?"

"Ne, ne, gospod doktor. Kar tako sem povedal, ker je Marina pravdanska ženska, kakor jih je malo."

S tem jima je pogovor potekel. Legla sta. A dr. Slaku je ta Marina zgodba še dolgo brnela po glavi.

V nedeljo popoldne je pospravil svoj plen metuljev in hro-

štev, napolnil oprtnik z ostalo ropotijo in se pripravil na slovo od kočice in Tila. Zvečer mu je lovec zatrjeval, da mu bo hudo dolgčas po njem. Vabil ga je, naj se še kak dan, če bo utegnil, oglasi in ga obišče. Ob sončni jeseni je hoja bolj prijetna ko v poletni vročini.

Rudi mu je zatrdil, da to ni izključeno. Morda pripelje s seboj, če bo hotela, tudi tisto slavno plezalko.

"To bi bilo posebno imenitno. Dekliča bi zares rad poznal."

Ko je zjutraj Slak lovca pošteno nagradil, mu je Tila s silo izpulil oprtnik in mu ga ponesel več ko pol poti. Rudi je s tem svoj dopust "zašpilil", kakor mu je rekel Tila ob slovesu.

Dr. Slak je potem dva večera predsedel doma, preden je staršem vse povedal o svojih prelepih počitnicah. Sklenil je, da o Mari ne bo govoril. Ali kaj, ko je bilo vse srce prepolno. Bistre mamine oči so ga malce priprte opazovale. Nič ni rekla njeemu, a očetu je po Rudijevem odhodu namignila: "Oče, ali se ti ne zdi, da se je Rudi ob Mari nekoliko osmudil?" "Naj se. Njega očeta sem dobro poznal, tudi o njej ne slišim žale besede. Pustiva ga, naj izbere in se odloči, kakor mu je prav."

Dr. Slak Mare v Ljubljani ni videl, čeprav je nalašč opoldnešel dvakrat mimo hiše, kjer je bila v službi. Ni si mogel pomagati. Dolgčas mu je bilo po njej. V soboto pa je dobil od nje povabilo: "Vreme je krasno. V nedeljo pojdem k Sveti Katarini 'po pravi um in pamet'. Ali se mi pridružiš? Na svidenje ob sedmih na postaji!"

Svetnik dr. Slak je drobno pisemce dvakrat prebral. V nedeljo je bil ob štirih pri 'jagrski' maši, potem je šel domov po nahrbtnik, ki si ga je že zvečer dobro založil s prigrizki, in bil pol ure pred odhodom vlaka že na peronu.

Tako se je začelo. Izletela sta vsako lepo nedeljo drugam. Opazovala sta po hribih počasno rumenenje listja, pozlačenega od sonca. Po poljih so njive dišale ajde belino cvetja že prebarvale na rjavo. "Glej," je zapela Mara: "Po polju pa ajda zori, ajda zori... Pogovarjala sta se in se nikoli naveličala. Rudi je občutil, da je tako navezan na Maro, da ne more več strpeti. Sam se je že odločil. Tudi Mara se mora. Na nobenem izletu pa z odločilno besedo ni mogel na dan. Zato si je po dolgem takole izmislil: K sebi na obed jo povabim. Na zmenke v krčmo ali v kavarno noče in noče. Torej kam? K meni, ko imam svoje gospodinjstvo.

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje božično darilo na sledeči naslov:

Ime

cesta

mesto in država

Za to darilo pošiljam znesek \$.....

Moje ime je

Moj naslov je

mesto in država

Sama bova in tedaj naj se odloči. Resno in moško jo poprosim za roko in potem, kar bo, naj bo.

(Dalje prihodnjič.)

Novice pri SŠK

CLEVELAND, O. — Božičnica se je zelo dobro obnesla. Frank Cerar je preskrbel lepe filme in užitno glasbo. Majda Melaher in njene pomočnice so okusno pripravile mize in prigrizke. Mali dobitki so bili otrokom v veliko veselje, med tem ko so mladi starši malo pokramljali.

Smučarji, začnite mazati smuči, čez praznike bo morda prilika za Alpine Valley kakšen sobotni večer.

Šahisti se tudi lahko zdramite. Sliši se šepet o velikem brzopoteznem turnirju po Novem letu.

Seveda rezervirajte si soboto, 11. januarja 1969, ko se bomo imeli priliko zavrteti na zimskem večeru SŠK.

Kegljanje je po zadnjih tekmah:

Ime	Dobili	Izgubili
Muškaterja	44	19
Kranjci	40½	22½
Lovci	38½	24½
Gorenjci	38	25
Cigani	38	25
Vinopivci	34	29
Hribovci	34	29
Tigri	32	31
Hribolazci	31	32
Živali	29	34
Roparji	29	34
Samarijani	27	36
M & C	25	38
Asi	25	38
Skale	23	40
Vandrovc	16	47

Tretja Grabnarska nagrada je bila podeljena Francitu Perčiču. Za to zaželeno nagrado je zaigral 213 igro in 596 serijo. Kar tako naprej, Franci! Ta velika serija je pripomogla Ciganom samo do petih točk nad Gorenjci.

Majda Lončar je s 185 igro in 487 serijo pomagala rešiti M & C skupini tri točke od Asov. Živali so ugrabile pet točk Tigrom, ko je Tommy Sejnowski zaigral 209 igro in 507 serijo. Milan Pazerovič je vodil Muškaterje v ostri bitki s Kranjci k zmagi, ko je zaigral 160-162-164 igre. Cvetka Ovsenik se je s 445 serijo pridružila Margit Gražnel na prvo mesto v ženski povprečnosti.

V bitki planincev so Hribovci prišli do petih točk od Hribolazcev. Vandrovc in Skale pa še vedno trdno tičijo na svojih mestih. Skale so presenetile Roparje v prvi igri, Vandrovc pa Vinopivce.

Čestitke Roparjem, ko so dvignili svojo skupinsko povprečnost nad 500.

Na svidenje!

Grabnar

BODICE SŠK

"SAMARIJANOM":

Prvič navajam
zdaj vaše ime,
če ne vara občutek,
na boljše vam gre.

"CIGANOM":

V navadi je,
da ste pozimi skriti,
toda letos ste —
med favoriti.

"ROPARJEM":

Mar premalo ropa
ste nabrali —
zdaj kradete celo
na "skali".

"HRIBOLAZCEM":

"Hudourniki" so
v planini,
raj' ostan' te
v dolini.

Hribovec

Rdeči še vedno močni
v Južnem Vietnamu

SAIGON, J. Viet. — V zadnjih tednih so krožile razne vesti, tudi iz poluradnih virov, da so rdeče oborožene sile v Južnem Vietnamu tako oslabiljene, da niso sposobne začeti nobene obsežne nove ofenzive. V zadnjih dneh so ameriški vojaški krogi to mnenje zavrnili.

Podrobna proučitev vseh razpoložljivih podatkov je pokazala, da ima Severni Vietnam v Južnem Vietnamu, v Kambodži in v Laosu še vedno od 140,000 do 160,000 svojih vojakov. Poleg

V blag spomin

PETNAJSTE OBLETNICE SMRTI
NAŠEGA LJUBLJENEGA
SOPROGA, OČETA IN
STAREGA OČETA

Joseph Pozelnik

ki je umrl 19. decembra 1953. leta.

Petnajst let je že minilo,
odkar si Ti zapustil nas,
odkar Te groba tema krije.
A Tvoj spomin še zdaj živi,
iz večnosti ljubeče sije.

A raju pa prosim zdaj Boga,
da raj nebeški vsem nam da,
tam bomo zopet združeni,
veselje večno uživati!

Zalujoci:

ANGELA — soproga
EDWARD — sin
ANGELA — hčerka
MARY — snaha
DONALD ZNIDARIC — zet
in vnuki.

Cleveland, O., 19. decembra 1968.

Lepo božično darilo!

Ali imate sorodnika, prijatelja ali znanca, ki na dobiva še Ameriške Domovine? Dajte, osrečite ga za Božič in mu naročite Ameriško Domovino. Boste videli, da mu boste zelo ustregli.

Ako to storite, lomo novemu naročniku poslali lepo božično karto obenem z božično številko ter ga obvestili, da mu Vi poklanjate naročnino kot Vaše božično darilo. Izrežite spodnji kupon in priložite naročnino obenem z natančnim naslovom novega naročnika.

K U P O N

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Prosim, da pošljate Ameriško Domovino kot moje božično darilo na sledeči naslov:

Ime

cesta

mesto in država

Za to darilo pošiljam znesek \$.....

Moje ime je

Moj naslov je

mesto in država

TRGOVINA ODPRTA DNEVNO: V MESTU OD 9:30 DO 9 ZVEČER PODRUŽNICE DO 10. ZVEČER,

OB PETKIH & PONEDELJKIH DO 11. ZVEČER

MI DAJEMO IN ZAMENJAVAMO EAGLE ZNAMKE

MAY'S ALL 7 STORES BASEMENTS

Razkošna darila
po nizkih cenah

Moške
darilne
halje

v 3 nizkih
različnih cenah

Stil A

9.99

Pralna, kosmatena rejon flanelna. Križasti vzorci. Tudi bombažaste halje, težke, pralne, s šalastimi ovratniki.

Stil B

12.99

Dolge halje iz umetne svile s kontrastnim obšivom. Naškropljeni vzorci v modri ali vinski barvi.

Stil C

12.99

Razkošni jopiči za počivanje iz bombažnega korda ali rejon acetatnega brokada. V rdeči, modri, vinski barvi. Šalasti ovratnik.

Niso prikazane:
dolge
moške halje
iz bombažastega korda

10.99

Velik šalasti ovratnik, žepi. Pralne. V modri ali vinski rdeči barvi. Zelo dolge halje obhlapno krojene za večje udobje.

Majhne, srednje in velike mere v skupini.

KLETNI ODDELEK MOSKIH
OBLACIL V VSEH
7 TRGOVINAH

tega je v Južnem Vietnamu še ni urad za zdravstvo je objavil okoli 40,000 domačih Viet Kong podatke, ki odkrivajo, da pride skupno razpolagajo rdeči povprečno na vsako osebo v naši deželi letno 1,500 funtov raznih odpadkov, trdnih, tekočih in plinastih.

Kako te odpadke uničiti, oziroma jih odstraniti, ne da bi pri tem še bolj onesnažili zrak in vodo, je eno najtežavnejših vprašanj moderne industrijske družbe. Z njegovim reševanjem se ubadajo prav tako vztrajno in skrbno v Evropi kot pri nas.

Letno 1,500 funtov
odpadkov na osebo
v ZDA!

WASHINGTON, D.C. — Zvez-

Moški dobijo delo

Strojniki dobe delo
Izdelovalci vijakov, vajenci za izdelavo modelov in kalupov, oskrbniki orodjarne. Kličite za sestanek: 292-5900.

American Screw Products Co. (246)

MALI OGLASI

V najem

pet sob, zgoraj v Collinwoodu \$80.00. Kličite KE 1-7131.

(245)

Stanovanja v najem

Eno 3 in pol sobno stanovanje z kopalnico zgoraj za 1-2 oseb in eno 3 in pol sobno stanovanje z kopalnico spodaj za 1 osebo, vse na novo predelano in dekorirano se odda mirnim ljudem na Norwood Road, kličite 361-5584.

—(246)

Carst Memorials

Kraška kamnoseška obrt
EDINA SLOVENSKA IZDELOVALNICA NAGROBNIH SPOMENIKOV
15425 Waterloo Rd. IV 1-2237

V najem

Oddamo 5 sob in kopalnico zgoraj na 1262 Norwood Rd., najraje odraslim. Najemmina \$35.00. Kličite 729-7559.

—(247)

Jerzy Zulawski:

NA SREBRNI OBLI

ROMAN

Srečna ženska!
Na prehodu med Goldschmidt-
tom in Barrowom, 161. ura po-
poldne, četrti dan.

Borim se z zadnjimi silami
proti utrujenosti, ki me vedno
huje premaguje. Bolan sem, pa
si tega ne maram priznati. Kako
si bosta onadva pomagala brez
mene? Pot je vse grša in noč, dol-
ga noč se bliža. Ali učakam njen
konec? Sicer pa sta onadva pre-
rokovala tako...

Zal bi mi bilo umreti. Hotel bi
videti otroka, ki se bo rodil, in
se še enkrat oddahniti iz polnih
prs.

Ah! Enkrat bo vendar konec
te poti! Sodeč po karti so gore,
po katerih ravnokar potujemo,
zadnja, najpomembnejša ovira,
ki nas loči od tečaja. Spustimo
se s prehoda, na katerem smo
zdaj, krenemo po široki soteski
k zahodu vzdolž severnih pobo-
čij Goldschmidta, potlej se obr-
nemo znova proti severu mimo
pogorij Challis in Main, obidemo
od vzhoda pogorje Gioa, se pre-
bijemo čez njegov nizki odras-
stek, ki se vleče v smeri vzpo-
rednika, in dospemo na ravnino,
oddaljeno od tečaja samo po
ozkem gorskem pasu.

Taka je naša pot po karti. To-
da karte teh krajev, ki se z Zem-
lje vidijo zelo slabo, so hudo
površne. Dodati je treba, da bo-
mo večji del poti napravili po-

noči, ko ne bo svetila niti Zem-
lja, ki jo bodo zakrivala gore
pred nami. Zvezde bodo naši edi-
ni vodniki.

V moji glavi se je nekaj pok-
varilo in pretrgalo. Le pri naj-
večjem naponu volje lahko še
mislim trezno.

Vizije, blodnje, strahovi me
obletavajo... Morda je to mrz-
lica? Grizem si prste, da bi se
zavedel. A tudi to ne pomaga.
Čudne podobe mi plešejo pred
očmi: temno morje, ki po njem
plavajo krvave gorske grmade,
naš voz je parnik, ki ga lahko
vsak hip valovi pogoltnjejo. Kam
pridemo po tem temnem ocea-
nu? Morda na Zemljo? Ah, saj
res! Zemlja je vendar ostala tam
daleč, daleč v vsemirskih pro-
storih, tja se ne povrnemo niko-
li, nikoli več...

Strašen malin mi melje mož-
gane. Vse kaže, da bo to inr-
lica...

Po sončnem zahodu v soteskah
med gorami.

Zavlekel sem se še enkrat z
mrežnice. Marta mi je ukazala,
naj ležem, pa kaj ona ve! Še ne-
kaj sem hotel napraviti ali napi-
sati — ne spominjam se kaj, a
spomniti se moram! Prepričan
sem, da se pogreznemo vsi sku-
paj v temo, če ne napravim tis-
tega... A kaj sem že hotel na-
praviti?

Kako zloдея, da je tu taka
tema? Nekakšna bomba se mi je
razpočila v glavi. Seveda se je
razpočila, saj mi glavo razganja,
moja glava poka, raste? Zdaj je
tolikšna kakor Luna!

Kako zabavna stvar, da smo
na Luni! Morda so pa vse sku-
paj le sanje? Odkod neki bi se
tu vzeli psi? Kje je Tomaž? Ne-
kaj se mu je moralo zgoditi, toda
kaj...? Pisal se je Woodbell.

Nekdo stoji pri meni in pravi,
naj ležem, ker imam mrzlico...
Eh, to je vseeno! Zakaj bi je pa
ne imel — mar ne smem... Pero
postaja neznansko težko — pa
tudi prsti so težki... Ne vem,
kaj to pomeni — dva glasova
slišim poleg sebe — že ne mo-
rem...

KONEC PRVEGA DELA

CHICAGO, ILL.

MALE HELP

MACHINISTS OR OPERATORS

Immediate opening in the following
categories for qualified machinists
or machine operators. Must have
own tools and be able to set up and
operate. Will train individuals who
are 18 or over and have had voca-
tional school machine shop training.

TURRET LATHE
ENGINE LATHE
PRECISION GRINDERS
MILLING MACHINE
RADIAL DRILL PRESS
PRECISION DRILL

Apply in person
Write — Call or wire
301-276-0400,
Mr. Younkers

CROWN CORK & SEAL Co
1200 So. Newkirk Street,
Baltimore, Md. 21224

MACHINE OPERATORS SLUGGERS — SCOURERS

Individuals who have good work records for full time work.
Experience desirable. Will train those who want to work to
"Earn and Learn". Excellent benefits.

Apply, Write or Call 617-587-0693.

Brockton Sole & Plastics Corp.

53 Spark Street, Brockton, Mass.

(245)

DRUGI DEL ROKOPISA NA ONI STRANI

I.

Nikoli ne pozabim vtisa, ki
sem ga imel, ko sem odprl oči po
dolgi bolezni, ki mi je vzela za-
vest proti koncu naše poti skozi
strašno puščavo brez zraka in
brez vode. Danes, ko sem spet
prišel za pero, da popišem naše
prigode na tej obli, imam tisti
trenutek tako živo pred očmi,
kakor da je med menoj in njim
komaj nekaj ur. In vendar, če
preračunam čas, vidim, da tam
na Zemlji mineva že enajsto leto,
odkar smo padli na Luno, in de-
seto leto, odkar smo se izkotali iz
voza, kamor smo bili zaprti
malone pol leta. Zdaj dihamo
svobodno pod nebom, ki je ravn-
no tako sinje kakor na Zemlji,
živimo ob bregovih pravega, vz-
valovanega neba in gledamo goz-
dove čudnih, neverjetnih dreves,
ki so ravno tako zelena in pol-
na življenja kakor na Zemlji.
Stotridesetkrat je Sonce obkro-
žilo ta svet pred našimi očmi in
dodobra smo se mu že privadili.
Lasje nam sive, a poleg nas ra-
ste nov zarod — novo pokolenje

ljudi, ki bodo nekoč imeli za mit
storijo, da so se bili njihovi pra-
dedje preselili sem z Zemlje, ki
jo bodo videli v obliki velike,
svetle oble tik nad obzorjem,
kadar se bodo podali na mejo
ogromne puščave brez zraka in
vode. Njim bo Zemlja zanimiva
nebeška luč, nam je Zemlja ma-
ti, ki smo jo zapustili, ne da bi
mogli pretrgati zadnjo, najtrd-
nejšo vez, ki nas spenja z njo—
hrepenenje.

Sonce bo še nekajkrat obja-
dralo ta novi svet, pa pomrjem
vsi, ki smo bili rojeni na Zemlji,
in nova pokolenja bodo imela ta
moj dnevnik še dolgo časa za
nekakšno sveto pismo, dokler ne
vstane kak "kritik" in neovr-
gljivo dokaže: izročilo, da so pri-
šli ljudje z Zemlje, je bajka iz
pradavnih časov.

Stvar, če jo natanko preuda-
rim, je več ko naravna. Saj se
celo meni dozdeva mnogo tega,
kar sem doživel, le fantastičen
sen. Zlasti bolezen, ki mi je za-
cel lunski dan vzela zavest, je na-
pravila v mojem življenju čudno
vrzel. Se danes mi je težko po-
vezati med sabo tisto, kar se je

dogajalo pred njo, s tistim, kar
sem doživel ob prebujenju. In
to prebujenje je bilo čudovito!

Odprl sem oči, pa nisem mo-
gel od tega, kar me je obdajalo,
ničesar razumeti. Ležal sem sre-
di loke, ki jo je pokrivalo sveže,
sočno zelenje. Vse naokoli se je
razlivala mehka svetloba, podob-
na polmraku pred zarjo na Zem-
lji. Le goli vrhovi gora so žareli
krvavordeče — nad njimi je bilo
bledovišnjevo nebo, ki ga je
prevlekla prosojna tenčica me-
gle... Gledal sem, gledal in si
nisem mogel na čisto, kje sem.
Takrat sem opazil na trati dva
človeka, ki sta stopala zložno
proti meni in se pripogibala,
kakor da nečesa iščeta. Okoli
njiju sta skakljala dva kučka in
veselo pevska.

Zazdelo se mi je, da sem na
Zemlji v neznanim kraju, ko pa
sem se vprašal, kaj me je zane-
slo semkaj, sem se mahoma do-
mislil vsega; našega poleta na
Luno in potovanja skozi strahot-
no puščavo. Razgledoval sem se
okoli, kolikor mi je dala glava,
ki je nisem mogel dvigniti, saj
mi je bila težka kakor svinec.

Kam neki je izginil naš voz?
Kam so zbežale pokrajine, ki sem
jih videl skoz njegovo okno in
so mi še zdaj v tako živem spo-
minu? Hotel sem poklicati ona-
dva človeka, ki sta še vedno sto-
pala po trati, toda glas mi je v
grlu zamrl od izmučenosti. Sicer
pa sem napravil sklep, da vse
moje prigode niso nič drugega
kakor sen. Res, menda sem na-
meraval poleteti na Luno, pa
sem zadržal sredi te loke —
kdo ve, kako dolgo sem spal? In

sanjalo se mi je, da sem res pa-
del na Luno, da sem se boril s
strahotnimi težavami, da sem iz-
gubil tovariše in se izpostavljaj
smrti. Le čudno, da mi je ta kraj
docela neznan.

Nejasna zavest o težko presta-
ni bolezni se mi je začela buditi
v možganih. Da, mrzlico sem
moral imeti in v mrzličnih blod-
njah sem taval po Luni. Se Bog,
da so te prikazni izginile.

(Dalje prihodnjič)

DRUŠTVENI IMENIK

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam
svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te seznane priobčujemo
po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu \$12.

Društvom, ki imajo mesečni oglaš v tem seznamu, ob-
javljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje ases-
menta in druge kratke vesti. Dobijo terej za \$12 dosti ko-
ristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre
letni oglaš v imeniku društev Ameriške Domovine in si s
tem zagotovijo tudi priložnost za brezplačno objavo društev-
nih vesti in novic.

Mogoče mislite, da vsa piva teknejo enako.

v našem zaboju je drugačno

- Vaš najboljši kup piva
- Edini ameriški, z ognjem varjeni okus
- Vse je na višku razen cene

Stroh's BEER

NAD ENO STOLETJE ZADOVOLJSTVA

The Stroh Brewery Company, Detroit, Michigan 48226